

กรมวิทยาศาสตร์บริการ
Department of Science Service

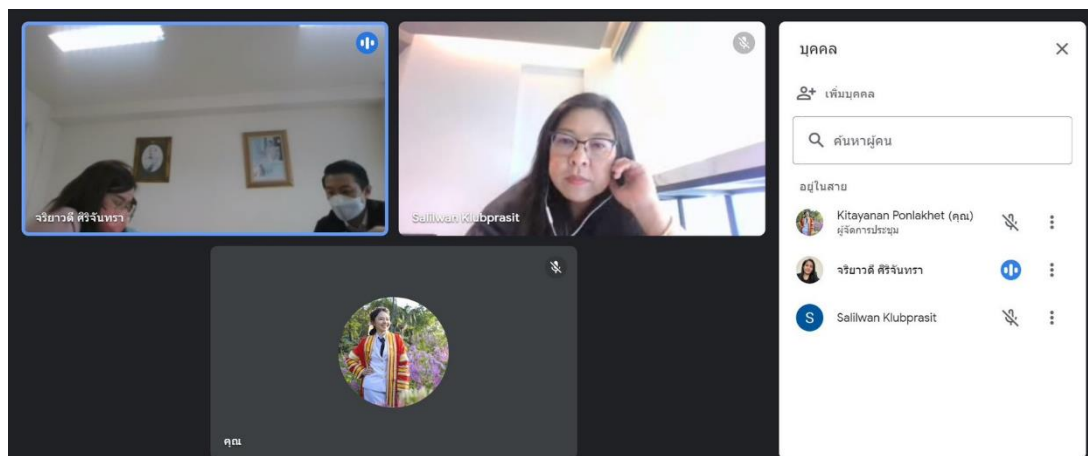

**รายงานผลการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานตามภารกิจของกรมวิทยาศาสตร์บริการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**

รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของกองพัฒนารัฐกิจวิทยาศาสตร์บริการ

๑. ประเด็นในการมีส่วนร่วม

การขับเคลื่อนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้ส่งโครงการขอรับทุนวิจัย จากหน่วยบริหาร และจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง การผลิต Certified Reference Materials (CRM) ของการสอบเทียบ Density Meter ซึ่งมี ดร. จิตตกานต์ อินเทียง กองสอบเทียบเครื่องมือวัด (สค.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) เป็นหัวหน้าโครงการ ซึ่งคณะกรรมการ บพข. มีข้อสงสัยเรื่องสิทธิในผลงานวิจัยและการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างหน่วยรับทุน (วศ.) กับบริษัทเอกชนและพัฒนา Certified Reference Materials (CRM) ด้านการสอบเทียบ Density meter โดยมีประเด็นปัญหาคือ วศ. ยังไม่มีระบบจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและไม่มีกฎระเบียบการจัดสรร ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ผู้บริหาร วศ. ได้ประชุมหารือและมอบหมาย กองพัฒนารัฐกิจวิทยาศาสตร์บริการ (พธ.) และนิติกร วศ. เพื่อหาแนวทางการจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างกรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) และบริษัทเอกชน ในโครงการดังกล่าว

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

พธ. นิติกร วศ. และหัวหน้าโครงการวิจัยได้จัดการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานภายนอก ๒ หน่วย ได้แก่ บริษัทเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ และ นิติกรอาวุโส สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมชั้น ๘ อาคารหอสมุดวิทยาศาสตร์ ดร.ตัว ลพานุกรม และแบบออนไลน์ เพื่อร่วมกันหาแนวทางรูปแบบการขอรับทุนวิจัยระหว่าง วศ.ร่วมกับบริษัทเอกชน และศึกษาแนวทางการจัดสรรผลประโยชน์ให้นักวิจัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมวางแผนดำเนินงาน

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

นิติกรอาวุโส สอวช. ให้คำแนะนำดังนี้

- แนวทางรูปแบบการขอรับทุนวิจัยระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสามารถอ้างถึงระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวด ๕ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และการนำไปใช้ประโยชน์ ข้อ ๒๓ และ ข้อ ๒๔
- ประเด็นปัญหาที่ วศ. ยังไม่มีระบบจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและไม่มีกฎระเบียบการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ นั้น สามารถจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการถือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้น ตามสัดส่วนเงินที่ลงในงานวิจัย
- นิติกร วศ. และนิติกรอาวุโส สอวช. ได้ให้คำแนะนำว่าสามารถดำเนินการทำข้อตกลงสิทธิ และการบริหารจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรมได้โดยที่ วศ. อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำระเบียบจัดสรรผลประโยชน์ และให้โครงการนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของระเบียบที่จะจัดทำขึ้นด้วย
- แนวทางการจัดการผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่เกิดขึ้น จะต้องมีการประกาศเพื่อหาผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยอาจเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนรายใดตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ (พรบ. TRIUP ACT) โดยไม่ได้ผูกขาดกับบริษัทเอกชนที่ร่วมวิจัย
- หากมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างหน่วยให้ทุน (บพข.) และ วศ. ควรมีการจัดทำสัญญาการรักษาความลับ (Non-disclosure agreement) เพื่อเป็นข้อตกลงกันว่าทั้งสองฝ่ายจะเก็บรักษาความลับหรือไม่เปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลที่สาม อันจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

หลังจากการประชุมหารือ เพื่อหาแนวทางในการเป็นผู้รับทุนร่วมกัน ระหว่าง วศ. กับบริษัทเอกชน สามารถนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ดังนี้

- ได้แนวทางในการปรับปรุงข้อเสนอโครงการ ตามระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้นักวิจัยเร่งแก้ไขข้อเสนอโครงการ และเอกสารสำคัญอื่นๆ เพื่อ Resubmit ให้แก่คณะกรรมการ บพข. ให้แล้วเสร็จโดยไว และยังสามารถใช้แนวทางดังกล่าวในการเตรียมการเพื่อขอรับทุนของโครงการอื่นๆ ของ วศ. ต่อไป

- ได้เรียนรู้แนวทางการจัดทำเอกสารและข้อตกลงต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการยื่นข้อเสนอโครงการ เช่น ข้อตกลงสิทธิและการบริหารจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรม เอกสารมอบอำนาจให้ผู้แทนบริษัทดำเนินการในนามของบริษัท การระบุข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ก่อนเข้าร่วมโครงการ การตรวจสอบ Freedom to operate (FTO) เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิบัตรของ และการจัดทำสัญญาการรักษาความลับ เป็นต้น

- พธ. ซึ่งมีภารกิจหลักในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดทำกฎระเบียบการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ต่อไป

รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของกองผลิตภัณฑอาหารและวัสดุสัมผัสอาหาร

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม ณ สหกรณ์ชุมชนอำเภอบ้านฝาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาผลิตภัณฑเพื่อเพิ่มมูลค่า จากข้าวทับทิมชุมแพ

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม สหกรณ์ชุมชนอำเภอบ้านฝาง จำกัด โดยตั้งอยู่เลขที่ ๒๐๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

จุดเด่นของผลิตภัณฑ : ข้าวทับทิมชุมแพซึ่งเป็นข้าวที่พบได้มากในจังหวัดขอนแก่น ลักษณะเด่นคือมีสีที่แดง และมีคุณสมบัติเนื่องจากมีคุณสมบัติพิเศษ คือเป็นข้าวที่มีปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระกลุ่มฟีนอลิก และฟลาโวนอยด์ในปริมาณที่สูง โดยสารต้านอนุมูลอิสระ ช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลในกระแสเลือด ช่วยให้เม็ดเลือดไม่จับตัวเป็นก้อนจนอุดตัน ป้องกันการเกิดมะเร็ง อีกทั้งยังมีปริมาณมิโลสต่ำ เหมาะกับผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวาน เมื่อหุงสุกจะนุ่มมาก

ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑของกลุ่ม : จำหน่ายตามสหกรณ์ชุมชนอำเภอบ้านฝาง และจำหน่ายแบบออนไลน์

ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม : ปลายข้าวหักของข้าวทับทิมชุมแพจากการนำข้าวทับทิมชุมแพลักษณะดีไปจำหน่าย ปลายข้าวหักจากข้าวทับทิมชุมแพมีจำนวนมาก ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ และจำหน่ายได้ในราคาต่ำ

เป้าหมายของกลุ่ม : นำปลายข้าวหักของข้าวทับทิมชุมแพ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

จากผลของการปรึกษาหารือ ทำให้มีข้อสรุปว่าทาง วศ.จะช่วยพัฒนาผลิตภัณฑอาหารที่ไม่ยุ่งยาก ใช้เครื่องมือไม่มากและราคาไม่แพง หรือ สามารถใช้เครื่องมือของสมาชิกในกลุ่มได้ ดังจึงมีการรับโจทย์ไปพัฒนาผลิตภัณฑ ๓ ชนิด ข้าวเกรียบ ขนมาเดอลีน และขนมาลาวี พร้อมทำแผนฝึกอบรม วันที่ ๒-๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ทีมงาน วศ.ได้ทำการจัดฝึกอบรมตามแผน พร้อมทำการประเมินความชอบต่อผลิตภัณฑในขนมทั้ง ๓ ชนิดเพื่อเป็นข้อมูลให้สมาชิกกลุ่มสหกรณ์ มีแนวทางในการผลิตสินค้าออกจำหน่ายต่อไป

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

เมื่อผู้ประกอบการมีส่วนร่วม ดังที่กล่าวมา ส่งผลทำให้งานวิจัยพัฒนา ทำได้ตรงความต้องการของผู้ประกอบการและสร้างประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม กองตรวจและรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

- สอบถามความต้องการของผู้ประกอบการผ่านทางโทรศัพท์/ลงพื้นที่พบผู้ประกอบการ ณ สถานประกอบการ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ปลอดจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อใช้ประกอบการร่างข้อกำหนดเฉพาะ ผลิตภัณฑ์ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน : ปลอดจากธรรมชาติ (R-CBo๕-๐๑)
- สอบถามความพึงพอใจในการใช้บริการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทั้งผลิตภัณฑ์เซรามิกที่ใช้กับอาหารและ ภาชนะสัมผัสอาหารจากธรรมชาติกาบหมาก
- รับฟังความคิดเห็นและความต้องการใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และติดตามผลหลังการใช้บริการรับรองผลิตภัณฑ์ ทั้งผลิตภัณฑ์เซรามิกที่ใช้กับอาหารและ ภาชนะสัมผัสอาหารจากธรรมชาติกาบหมาก

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

- รพ.วศ. ได้สอบถามผู้ประกอบการผลิตหลอดจากวัสดุธรรมชาติ จำนวน ๑๗ สถานประกอบการ
- รพ.วศ. ได้รับแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน

๒๓ คำขอ

- รพ.วศ. ได้บันทึกแบบรับฟังความคิดเห็นและความต้องการใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และติดตามผลหลังการใช้บริการรับรองผลิตภัณฑ์จำนวน ๑๑ ฉบับ

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

- รพ.วศ. ได้นำข้อมูลที่สอบถามผู้ประกอบการร่างข้อกำหนดเฉพาะผลิตภัณฑ์ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน : หลอดจากธรรมชาติ (R-CBo๕-๐๑)
- รพ.วศ. ได้รับผลการประเมินด้านการให้บริการเฉลี่ยร้อยละ ๙๘.๓๗ และได้รับผลการประเมินคณะผู้ประเมินเฉลี่ยร้อยละ ๙๗.๕๒
- รพ.วศ. ได้นำข้อมูล/ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ มาปรับปรุงข้อกำหนดฯ และบริการการให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

- รพ.วศ. ได้นำข้อมูลที่สอบถามผู้ประกอบการร่างข้อกำหนดเฉพาะผลิตภัณฑ์ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน : หลอดจากธรรมชาติ (R-CBo๕-๐๑)
- รพ.วศ. ได้นำข้อเสนอแนะจากการประเมินผลและการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรม

รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเทคโนโลยีชุมชน

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “เทคโนโลยีการแปรรูปข้าวและธัญชาติ” ระหว่างวันที่ ๙ – ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

จำนวน ๒ กลุ่ม (๓๕ คน) ประกอบไปด้วย วิสาหกิจชุมชนผลิตแปรรูปข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ เลขที่ ๑๒๙ หมู่ ๓ ต.หนองแก้ว อ.เมืองร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องวันทนกุล เลขที่ ๑๘๙ หมู่ ๑๔ ต.ปอภาร อ.เมืองร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ ๙๐.๖๗

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

- วิสาหกิจชุมชนผลิตแปรรูปข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งใช้แปรรูปข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ เป็นส่วนผสม เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารขี้เหล็กได้จากแปรรูปข้าวหอมมะลิ ๑๐๕

- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องวันทนกุล นำความรู้ไปใช้ประโยชน์โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งใช้โปรตีนจากจิ้งหรีดเป็นส่วนผสม เช่น ข้าวแผ่นกรอบผสมโปรตีนจากจิ้งหรีด

รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมขององค์กรมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค

หัวข้อ SMEs/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาด้วย วทน

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

SMEs/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาด้วย วทน.

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

เป็นผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มผช. และพร้อมที่จะพัฒนาคุณภาพสินค้าให้เป็นสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการส่งออกต่างประเทศในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอำนาจเจริญ

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

- ผู้ประกอบการได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียอย่างง่าย และเทคโนโลยีเตาชีวมวลผลิตขี้เถ้าสำหรับต้มสีย้อมที่พัฒนาขึ้นให้กับผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และ จังหวัดอำนาจเจริญ
- สร้างความตระหนักในการผลิตสินค้า OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

- ควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อมเผยแพร่สู่ผู้ประกอบการ OTOP ที่ยังขาดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รวมถึงผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างครบถ้วนและยั่งยืน
- ควรมีเทศบัญญัติของท้องถิ่นสำหรับการกำหนดมาตรฐานน้ำทิ้งจากกระบวนการย้อมสีผ้าทอ (ในระดับครัวเรือน) และกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ตรวจสอบติดตาม ตลอดจนมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ การตรวจสอบอากาศในรัฐสภา

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การตรวจสอบอากาศในรัฐสภา

๒. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาซึ่งมีหน้าที่และอำนาจทางด้านนิติบัญญัติและด้านอื่น ๆ รัฐสภาเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะในอันที่มีผลต่อการปกครองบ้านเมืองและการบริหารประเทศจึงกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

- สนับสนุนและส่งเสริมอาชีพอนามัยและความปลอดภัย (occupational health and safety) ในสถานที่ทำงานภาครัฐ เนื่องจาก ในแต่ละวันเจ้าหน้าที่ใช้เวลาอยู่ในสถานที่ทำงานไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมงขึ้นไป ทำให้มีโอกาสที่จะได้รับสารมลพิษทางด้านกายภาพ เคมี และชีวภาพเข้าสู่ร่างกาย สำหรับผู้มีภูมิคุ้มกันไม่แข็งแรงหรือบกพร่องก็อาจได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นโรคมะเร็ง โรคระบบทางเดินหายใจ ต่าง ๆ ได้ การตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารจึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

- อาคารเขียวภาครัฐ เรื่องการตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนในอากาศ ตามคู่มือการออกแบบปรับปรุงอาคารภาครัฐที่มีอยู่เดิมให้เป็นอาคารเขียวภาครัฐ หมวด ๕ การใช้และการบำรุงรักษาอาคาร OM ๓ การตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนในอากาศ ค่าที่จำกัดสิ่งปนเปื้อนในอากาศที่ทำการตรวจวัด ได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) สารอินทรีย์ระเหยง่ายทั้งหมด (TVOC) ฟORMALดีไฮด์ และอนุภาคแขวนลอยขนาดน้อยกว่า ๑๐ ไมครอน (PM_{๑๐})